

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Apparatus Doctrinae Sacrae**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Pars V [i.e. VI]. Praxis assidua meditationum pro Sacerdote, ad vitæ & functionum suarum perfectionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38464

PARS SEXTA,
PRAXIS ASSIDUA
MEDITATIONUM
PRO SACERDOTE

Ad Vitæ & Functionum suarum perfectionem.

Item: RITUS & ORDO singulorum Sacramentorum, &c.

Cum Sacerdotis sit populam non tantum verbo, sed etiam exemplo docere, ante omnia opus est ut ipse omnes muneris sui partes pie sancteque exequatur. Debet enim Sacerdos esse in Ecclesia Dei, *Lucerna ardens & lucens*: lucere autem non potest foris vitæ exemplo, nisi prius ardeat intus sincerâ erga Deum ac proximum charitate, neque hunc divinæ charitatis ardorem concipere, nisi coram Deo seriò officii sui consideratione intellectum illuminet, & voluntatem ardentis virtutis ac perfectionis desiderio accendat. Hinc sapienter affirmat *Cajetanus in 2. 2. q. 82. a. 3.* neminem posse dici Religiosum (nec similitatione perfectum Sacerdotem) qui semel in die mentali oratione animum non exercet: quia fieri non potest, ut quis ad Christianam virtutis perfectionem perveniat, nisi eam seriò desideret, desiderare autem non potest nisi eam ejusque dignitatem attentè consideret.

Et mos est laudabilis hic in Belgio, ut nemo à Prælati ad Sacerdotium admittatur, de quo non constat quod per Exercitia spiritualia in sanctis Meditationibus animum excoluerit, quod utinam alibi in praxim inducatur. Ne igitur omnino desideretur medium ad Sacerdotis perfectionem tam necessarium, hic aliquem ad meditationem ingressum per materias illius statui convenientes, breviter aperiemus, ut Meditationis utilitate & suavitate degustatâ, possit paulatim Sacerdos suâ industriâ, & divino auxilio, illius usum sibi reddere magis familiarem.

Hæc autem Considerationes quas subijcio, non sunt obiter legendæ, sed meditantium more in singulis punctis sistendum est, cum pio affectu considerando documenta quæ Deus illic proponit, quam necesse sit illa observare, quam periculosum negligere, notando virtutem quam commendat, aut vitium quod damnant. Et in singulis reflectendo ad seipsum, & examinando, an hoc hæctenus observaverit, aut contrarium vitium evitaverit, proponendo quam primum, & in particulari seriam emendationem, & operum suorum dignam Sacerdote perfectionem, ad Dei gloriam, ad proximi ædificationem, & animæ suæ solatium, tam in hac vitâ, quam in tota æternitate.

DIE DOMINICO

Considerationes de Dignitate & Obligatione Sacerdotum.

Considera primò. Sacerdotes plures suam dignitatem & obligationem vel ignorare, vel non satis expendere: & hinc fieri ut in multis more secularium vivant, nec obligationi suæ respondeant, nec in debito honore & æstimatione à secularibus habeantur. Sacerdo-

R. P. Ardeck, Tom. III.

tis persona & officium semper apud præcipuas Gentes tanta in æstimatione habita fuit, ut qui erant Reges, debuerint simul esse Sacerdotes, ad majorem reverentiam Regiæ personæ conciliandam. Testatur id S. Ambrosius Sermone 18. in Psalmum 118. ubi testem adducens Platonem sic ait. Inter alia didicit (Plato) apud Ægyptios non licere Regem absque Sacerdotio imperare. Quin imò si ex alio genere quispiam regnum usurparet, cogebatur statim sacris initiari, ut simul Rex esset & Sacerdos. Afferit etiam Xenophon omnes Reges Lacedæmonios simul Sacerdotes fuisse. Id ipsum primi Reges Romanorum firmiter observarunt, ut disertè tradit S. Isidorus lib. 7. Etym. cap. 12. Sacræ etiam Litteræ, Genesis cap. 14. indicant, Melchisedech Regem simul & Sacerdotem fuisse.

Quin etiam à dignitate, puritate, ac scientia quæ debet inesse Sacerdotibus, in sacris Scripturis Angeli nuncupantur, ut *Malachia cap. 2.* Labia Sacerdotis custodiunt scientiam, & Legem requirent ex ore ejus, quia Angelus Domini exercituum est. Et ab ipso Christo *Matthæi 5. & alibi*, Sacerdotes vocantur, Sal terræ, Lux mundi, Lucerna super candelabrum posita. Et etiam nunc propter sacri Ordinis reverentiam quilibet Sacerdos vocatur Reverendus Dominus, & alibi Sir Petrus, Sir Thadæus, &c.

His expensis, seriò cogita, an tua vita & mores sint Sacerdotio digni. Non enim est tanti officii dignitas, onus, & obligatio temerè suscipienda, aut indignè exercenda. Nulli sunt in toto mundo homines graviori judicio à Deo puniendi quam mali Sacerdotes. Rei optimæ corruptio solet esse omnium pessima.

Errat sanè, & graviter errat, qui ad sustinendum Sacerdotis nomen sibi sufficere putat, à Laicis veste distingui, & Horas, ac Sacrificium, cursim absolvere. Attende quantum porrò ad exercendum hoc Sacrosanctum munus perfectionis requiratur. Audi S. Chrysostomum *conc. ad pop. Antioch.* His verbis graviter monentem.

Quo non oportet esse puriorem tali fruentem Sacrificio? quo solati radio non splendidiorem Manum carnem hanc dividentem, Os quod igne Spirituali repletur, Linguam quæ tremendo nimis sanguine rubescit? Attende etiam S. Ambrosium lib. de dignit. Sacer. graphicè docentem Sacerdotis dignitati vitam & mores respondere debere. Nihil, inquit, est in hoc sæculo excellentius Sacerdotibus, si quod sumus professione, ac tione potius quam nomine demonstramus, ut nomen congruat actioni, actio respondeat nomini, nec sit nomen inane, & crimen immane, ne sit honor sublimis, & vita deformis, ne sit deifica professio, & illicita actio.

S

Con.

1. **C**onsidera, Apostolum 1. ad Timoth. 3. velle ut Episcopus, id est, qui intendit curæ animarum, quomodo, non sit superbus, 2. non iracundus, 3. non iniquus, 4. non percussor, vel manu, vel lingua, id est, detractor & calumniator, 5. non vinolentus, 6. non turpis lucri cupidus, nec avarus, 7. ut sit irreprehensibilis, id est, quem nemo jure queat reprehendere, quique nullam det occasionem justæ querelæ, vel etiam qui nullius mali sibi sit conscius.

2. Considera, idcirco tantam perfectionem ab Apostolo exigi in Sacerdote, quia, ut omnes Patres docent, quo quis est sublimioris status & ordinis, hoc ad ampliore virtutum perfectionem tenetur, secundum illud Lucæ 12. *Cui plus datum est, plus exigitur ab illo.* & Sap. 6. *Judicium divinum in his qui præsumpti, & potentes potenter tormenta patientur.* Et S. Gregorius. Sic Prælati inquit, tot coronas sibi multiplicat, quod Deo animas lucrifacit, sic si perversa perpetrat, tot mortibus dignus est, quot ad subditos suæ perditionis exempla transmittit.

3. Considera, Sacerdotem debere esse omnium virtutum, maxime autem fidei, spei, charitatis in Deum & proximum, humilitatis, pietatis & castitatis, speculum & exemplar: si enim Lux est mundi, & lucerna super candelabrum posita, debet luce doctrinæ suæ, & vitæ exemplaris illustrare omnes, *Matth. 5.* Si Sal est terræ, debet omnes à corruptione peccati conservare, si Pater & Magister est subditorum fidelium, debet in se ostendere exempla quæ omnes imitentur.

Debet enim Sacerdos esse speculum pietatis, & modestiæ, in quo relucent imago Christi, ad cuius exemplum homines sæculares vitam & actiones suas conformare conentur. Nihil decet esse in ipsius verbis leve, nihil in oculis, nihil in gestibus nisi moderatum & verecundum. Dum quidam Sacerdos joculos interrogasset D. Thomam Aquinatem, an non videret bovem in aere volantem, & hic statim oculos ad spectandum sustulisset, derisit Sacerdos illius simplicitatem, quod hoc crederet. Respondit autem vir Sanctus, Facilius ego crederem bovem volare, quam Sacerdotem mentiri.

4. Considera, Sacerdotem debere habere divinæ Scripturæ, rerumque Theologicarum pro officii magnitudine conjunctam scientiam & sapientiam, & ut Apostolus monet Timoth. 1. cap. 4. *Attendere Lætiis, exhortationi, doctrinæ.* Quilibet enim Sacerdos curam habens animarum, tenetur exponere Evangelium, & Catechesin fidei Christianæ tradere, & eos qui contradicunt redarguere. Si enim S. Petrus Episc. 1. cap. 3. vult omnes esse paratos ad satisfaciendum omni poscenti de fide, qua in ipsis est: quanto magis debent esse Sacerdotes, quia aliorum sunt Magistri & Doctores? Quid turpius est, quam Sacerdotem non posse respondere alicui mulierculæ, vel adolescentulo hæretico objectanti, ut hoc tempore sit, Scripturæ sacræ testimonia? Unde Chrysostomus scribit, Sacerdotem in omnibus debere esse sapientissimum, & mille instructum oculis, ut non solum sibi, sed etiam toti populo serviat. Deus verò apud Osce Prophetam comminatur imperitis repulsam à dignitate Sacerdotii. *Quia, inquit, cap. 4. tu scientiam repulisti, repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi.* Unde patet quantum delinquat, & suo muneri desit Sacerdos, qui

Considera secundò, Quantam apud omnes æstimationem & venerationem conciliare debeat ordinis Sacerdotalis excellentia & perfectio, & quantam Deo & Ecclesiæ injuriam faciat Sacerdos, qui Ordinem illum malâ vitâ, & pravo exemplo commaculat. Constantinus Imperator tantopere Sacerdotes veneratus est, ut dixerit: Si Sacerdotem viderem peccantem, ne ab aliis videretur, pallio meo illum contegerem. S. Martinus Episcopus Turon. prandens cum Cæsare, prius focio suo, quod esset Sacerdos, poculum porrexit, quàm Cæsari. B. Ambrosius dicit Regum ac Principum colla genibus submitti Sacerdotum, eosque osculatâ eorum dexterâ credere se eorum orationibus adjuvari. B. Gelasius Papa in Epist. ad Anastasium Imperatorem. Duo sunt, inquit, Imperator, quibus principaliter hic mundus regitur. Auctoritas sacra Pontificum, & Regalis potestas, in quibus tanto gravius est pondus Sacerdotum, quanto etiam pro ipsis Regibus in divino examine sunt reddituri rationem.

Considera 2. Hic sanctissimos quosque ob summam ejus dignitatem refusisse Sacerdotium, ut S. Antonium, S. Pachomium, S. Benedictum, & S. Franciscum, cui hærenti, an fieri deberet Sacerdos, cum esset Diaconus, in via occurrit Angelus, gestans vitrum per lucidum clarissimo liquore plenum, dixitque, Sacerdotis animam similem esse debere illi liquori: Unde ille Sacerdos fieri noluit, quia tantam suæ animæ puritatem esse non putavit. Multi quoque Sancti & ætate proveci Eremitæ monasteria deseruere, ne ad Sacerdotium provehentur, alii verò jam ad illud proveci, vel etiam ad Episcopatum, in remotas terras abierunt, ne agnoscerentur, ut Joannes Silentarius, & alii. S. Marcus quoque dicitur sibi abscidisse pollicem, ne fieret Sacerdos, & S. Ammonius aures, ne fieret Episcopus. Et ego, quomodo in hac dignitate megero? Quæ pietate erga Deum? Quæ ædificatione erga proximum? Hic vita antea facta seridè consideranda est, & nova melioris vitæ proposita Deo offerenda.

Considera 3. Dignitatem Sacerdotum novæ legis, summi ex duplici potestate illis collata, ordinis, & jurisdictionis. Ratione Ordinis possunt consecrare Corpus & Sanguinem Domini, ratione Jurisdictionis possunt homines absolvere à peccatis, & Ecclesiam gubernare. 2. Expende quam admiranda sit illa potestas consecrandi. Magnum beneficium credimus præstitum Josue, quod imperio suo fecerit sistere solem. *obediente Domino*, ut loquitur Scriptura Josue 10. *Voci hominis*, sed multò majus præstitum est cuique Sacerdoti. Ille enim fecit stare solem, ubi ante erat, at Sacerdos sistit Christum in cælo existentem, ubi ante non erat, id est, in altari: illi creatura obedivit, huic creator: illi sol semel loquenti obtemperavit, huic Deus, quoties verba consecrationis eloquitur, obedit. Quis Sacerdos tam stupidus est, qui considerans tam stupendam Christi erga se obedientiam, summi Regis ad subditum, Dei ad creaturam, non vicissim libenter obtemperet Dei mandatis? Quis cum B. Joanne Baptista non dicat, *Matth. 5. 3. Ego à te debui baptizari, tibi debui obedire, & tu venis ad me*, tu mihi obedis? O me ingratum, & indignum!

Suscipe Domine deinceps universam vitam & operam meam, accipe intellectum & voluntatem, corpus & animam, ut in statu Sacerdotii tam sancto me totum tibi & proximo seridè & sanctè impendam: tribue mihi tuum amorem & hanc gratiam, & nihil ultra posco in rebus creatis. *Addendo alia, qua affectui suggeret.*

Arde
Kin

Theo
logia

D. 11
2. 8

otio, aut negotiis secularibus vacans, negligit operam impendere utili studio, & lectioni Sacrae, quibus se, & alios perficiat. Sicut enim Calix consecratus non debet ipsis profanis, sed tantum Sacris impendi, sic multo magis Sacerdos per Ordines Sacros divino obsequio consecratus, debet se totum studiis, & rebus Sacris, & proximorum salutem impendere.

Hic consideratis, in particulari examinabis, quantum curam & studium adhibeas, ut his dotibus præfulgeas, & satisfacias officio Sacerdotis aut Pastoris, cujus severa ratio à te exigetur in hora mortis brevi ad futura, quando sera nimis erit emendatio. Nunc igitur necessariò faciendum est, quod tunc à te factum fuisse optabis. Deinde, per colloquium cum Deo, ad vitæ emendationem gratia humiliter postulanda est.

DIE MARTIS.

De Charitate ad imitationem Christi Sacerdoti necessaria.

Postulatà gratià ad imitandum Christum tanquam tuum Ducem, Regem, ac Magistrum, imaginare illum summâ charitate peragrante pagos & villas instar optimi Pastoris, ut oves perditas quærat, & ad viam salutis adducat.

Considera primò, Sacerdotem nulla magis virtute, quam charitate debere flagrare, tum quia fides, spes, aliaque virtutes ad iustitiam, teste Apost. 1. Cor. 13. sine illa non profunt; tum quia officium Sacerdotis vel Pastoris, tam ratione potestatis Ordinis, ut dignè conficiat & administret Sacramenta, quam Jurisdictionis, quatenus curam animarum habet, id omninò postulat. 2. Nota, typum hujus gessisse veteris Testamenti Sacerdotes, quorum functio erat ignem sacrum quotidie in altari fovere, Luc. 6. Quid enim aliud ignis ille designabat, nisi sacramentum Eucharistiam, Deum & hominem sub specie panis & vini continentem? Deus autem ignis consumens est, Deut. 4. qualem ignem Sacerdotes non solum quotidie conservant, sed etiam conficiunt. Deinde vestiti esse debebant cocco bis tincto, ut indicaretur Sacerdotem debere duplici charitate flagrare, in Deum scilicet, & proximum.

2. Considera, Christum Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, Psal. 109. cujus vices obeunt omnes Sacerdotes nostri in consecrando Corpore Christi, dum ajunt. *Hoc est corpus meum*, maxime declarasse charitatem erga nos, cum instituit Apostolos in Sacerdotes. Nam B. Joannes in cap. 13. de extrema Cœna acturus præmittit, quod *in finem dilexit illos*. Deinde ex mero in eos amore instituit S. Eucharistiam, id est, excogitavit modum, quo perpetuò nobiscum realiter maneret. Ad hæc longum habuit sermonem de novo mandato charitatis. Postremò, ex nimio amore sanguinem suum pro nobis profudit. Attende quomodò imiteris: qualem charitatem Christo retribuas; an magis lucra, quam animas quæras.

3. Considera, quod Christus instituens Principem Sacerdotum & Pastorum Petrum, de charitate tantum eum percunctatus est, Joan. 21. *Simon diligis me plus his?* Et ille tantum respondit: *Domine, tu scis quia amo te*. Christus verò, *Pasce oves meas*, indicans ad pascendas doctrinâ & exemplo oves, & gubernandam Ecclesiam maxime opus esse ardenti charitate in Deum & proximum. Veri siquidem Pastoris est, Luc. 15. ovem perditam requirere, & inventam, relictis licet 99. ovibus humeris R. P. Arsdack, Tom. III.

sublatam in ovile portare. Eiusdem est adveniente lupo, & persecutione exortâ, non cum mercenario, qui non est Pastor, fugere, sed animam ponere pro ovibus, Joan. 10. Ejus est cognoscere omnes oves, easque exemplo vitæ præcedere, efficereque ut se, suamque doctrinam & vitam sequantur, quod non faciliè impetrabit, nisi multis beneficiis, & amoris indicis eas sibi devinciat, ac tandem ritibus Ecclesiæ, tanquam clave cœlesti, regnum cœlorum illis aperiat.

Hic in particulari circa hujus charitatis actus examinabit, & nova circa eam proposita Christo Domino, Sponso, Regi, ac supremo Pastori ardentè offeret.

NOTA, excitandum affectum specialem erga alios animarum Curatores, ac præsertim omnium Ordinum viros Religiosos.

Consideret Religiosos illos non esse aspernandos ex eo quod humilem vitæ statum ex imitatione & concilio Christi amplexi sint, sed potius inde erga illos præ aliis majorem venerationem concipiat, quod inde omnes sæculi Res & Spes deseruerint, eorumque pios conatus ad Dei gloriam promovere studeat. Consideret quam (præ se) præcellentem in statu forent illorum innumeri à doctrina, dotibus, parentela, gratia, virtute, si se omnes illi Clero sæculari addixissent: & quam multos nunc illis fruente, ubique ab Ecclesiasticis beneficiis, officiis, & dignitatibus exclusissent; qui illis concurrentibus ad eam minime pervenissent.

Ex altera verò parte, expendat Religiosus, se non debere cum Clerico sæculari contendere, cum amore Christi illum amplexus sit statum in quo potius illum deceat cum Clericis, aliisque pro novissimo loco concertare. Utinam hæc documenta in aliquorum animos altè descenderent, quod cederet in multo majorem Fidelium ædificationem.

DIE MERCURII.

De Puritate vitæ & Castitate in Sacerdote maxime requisita.

1. Considera, si veteris Testamenti Sacerdotes toto tempore, quo ministrabant tabernaculo, à domo & uxore abesse tenebantur (ministrabant enim per vices) quanto magis novi Testamenti Sacerdotes, qui non per vices, sed semper ministrant, debent à conjugio & omni consuetudine fœminarum, & omni impuritate abstinere. Deinde si Abimelech Sacerdos 1. Reg. 21. noluit Davidi famelico dare panes propositionis comedendos, nisi prius intellexisset eum ab uxore aliquamdiu se continuisse: & si idem populo faciendum fuit, Exod. 19. cum esset legem à Deo accepturus: Quanto magis convenit Sacerdotes nostros ab omni fœminarum contubernio alienos esse, quibus quotidie in Sacrificio Missæ corpus Domini, per panes propositionis præfiguratum, non solum sumendum, sed etiam conficiendum, manibus tractandum est. Considera, D. Paulum 1. Cor. 7. docere eos qui uxorem habent, sollicitos esse, quæ sunt mundi, ut placeant uxori, & ideo esse divisos, id est, in multas sollicitudinum partes, ut exponit Hieronymus, distractos; qui autem non habent, cogitare quæ Domini sunt, ut sint sancti corpore & spiritu. Unde consequens est Sacerdotes soli Deo adherere debere, ut cogitent quæ Domini sunt, & sint sancti corpore, & spiritu.

2. Considera, puritatem animi & corporis, non solum à divinis Scripturis, sed etiam ab omnibus Conciliis, Patribus & Doctoribus, eamque non vulgarem, in Sa-

cerdotibus postulari, idque multis de causis. 1. Quia sanctissimum Missæ Sacrificium, quo nihil augustius, crebrius peragere, in eoque purissimum Domini Corpus ore suo consecrare, & manibus tractare, aliisque porrigere debent. 2. Quia assidue orationi & sacrarum Horarum lectioni, quæ mentem puram, tranquillam & in Deum elevatam requirunt, vacare tenentur. 3. Item alios prædicatione, & sanctæ vitæ exemplo ad omnem virtutem & perfectionem inflammare debent. 4. Quia debent magnam partem temporis impendere ovibus suis, vel subditis erudiendis, & in viam reducendis, ac si ægri sint, invifendis, solandis & pascendis, pauperibus item juvandis, peregrinis recipiendis, Sacramentis variis administrandis: quæ omnia sanè requirunt hominem non solum ab uxore & liberis, sed etiam omnium negotiorum secularium curâ liberrimum. Unde Apostolus 2. Tim. 2. *Nemo, inquit, militans Deo, implicat se negotiis secularibus.*

3. Considera, Sacerdotem, si castitatem inviolatam non servet, multo gravius peccare, quam peccent in eodem genere homines sæculares. Primum, quia sacrilegium committit: *Si quis Templum Dei violaverit, inquit Apostolus 1. Cor. 3. disperdet illum Deus.* At quis templum Dei sanctum, & Deo consecratum proprie est, nisi Sacerdos, toties per varios ordines inunctus, & vices Dei & Angelorum subiens? 2. Quia violat votum castitatis ipsâ ordinis susceptione factum. 3. Quia summo scandalo est bonis & malis, imò & vilissimis hominibus: quod scandalum tantum hoc sæculo est, ut causam dederit tot hæresibus. 4. Quia si in statu hujus peccati celebret, aliaque Sacramenta administret, Christum suo modo crucifigit, Christo quasi in faciem spuit, Christum cum Juda prodit, quodammodo conculcat, & in cloacam projicit. Quid enim aliud est os Sacerdotis impudici aut concubinarij, quid aliud ejus anima, vel cor, quam cloaca fetidissima? Quid est margaritas projicere ante porcos, si hoc non est, cum impudicus Sacerdos audeat celebrare, & purissimum Dei, ac Virginis filium manibus contrectare?

Hic examinanda est conscientia, & formanda proposita firmissima, vitandi in particulari occasione, quæ possint puritati nocere, & adhibendi remedia, quæ contra luxuriam assignavimus supra *part. 3. cap. 6.* in fine. Quæ omnia confirmari poterunt sequenti ad Deum Protestatione, quæ à multis puritatis amatoribus quotidie, & præsertim occurrente tentatione, usurpari solet.

Ego N.N. Dei & Domini mei Jesu gratia & misericordia fretus. Tibi me sisto Deus cordis mei, quem ubique præsentem agnosco & veneror; & coram purissima Matre tua & mea, coram Angelo meo tutelari, & omni Curia cælesti, protestor velle me hodie, & quotidie Tibi mundo corde servire, & fugere quidquid inquinare puritatem potest. Mori malo quam fœdari, quam turpi motui vel delectationi scienter causam dare, vel consentire, ne momento quidem. Tu cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. Da perficere, qui dedisti velle. Hoc iterum iterumque Te, Bone Jesu, supplex, per Sanguinem tuum, mortem & passionem rogo: Et te Paterna mea Virgo Maria, nullâ unquam labe inquinata. Et vos omnes Sancti & Sanctæ Dei intercedite pro me, ut aliquando vobiscum possim sequi Agnum purissimum quocumque ierit, tunc & in æternum. Amen.

DIE JOVIS.

Praxis Brevis.

Devotè Missam celebrandi.

PRO dispositione remota, hæc inter alia à S. Carolo, & Synodo Mediolanensi salubriter instituta & commendata reperiuntur. 1. Ut Sacerdotes quo puriores ad divinam rem faciendam accedant, saltem singulis hebdomadis peccata sua confiteantur, etiam si graviora non occurrant. 2. Ut antequam celebrent se colligant, & orantes mentem in tanti mysterii cogitatione defigant. 3. Ut sacris vestibus induti cum nemine colloquantur, neque loquentibus dent aures, mentemque & oculos ab omnibus amoveant, quibus distrahi possent.

Gregorius XIII. Pontifex concessit cullibet Sacerdoti dicenti ante celebrationem Missæ, quæ sequuntur, 50. annorum Indulgentiam.

Ego volo celebrare Missam, & consecrare Corpus & Sanguinem Domini nostri Jesu Christi juxta Rituam S. Romane Ecclesiæ, ad laudem omnipotentis Dei, totiusque eius triumphantis; ad utilitatem meam, totiusque curie militantis, pro omnibus qui se commendaverunt orationibus meis in genere, & in specie, & pro felici statu S. Romane Ecclesiæ: Amen.

Gaudium cum pace, emendationem vitæ, spiritum vera patientiæ, gratiam & consolationem S. Spiritus, perseverantiam in bonis operibus, tribuat nobis omnipotens & misericors Dominus. Amen.

Postea Sacerdotalia sumens vestimenta. Ad *Amictum*, recordaberis illius fasciæ, quæ Jesu Christi fuerunt velati oculi. Ad *Albam*, albi indumenti, quo stulti ad insulam fuit illusus. Ad *Cingulum*, funium, quibus tam in horto, quam ad columnam fuit ligatus. Ad *Casulam*, recordare purpuræ vestis, quæ ut fictus Rex illusus fuit, & stude te Christo conformare.

Accedendo ad Altare. reminiscèris Domini, quando Cruce humeris imposita, perrexit ad montem Calvarie, ut ibi Cruci affigeretur.

1. Ad Altaris descendens gradum, antequam sacrosanctam ordinaris Missam, tuam ad Deum elevabis mentem; ac denuò æterno Patri hoc offeres Sacrificium, in unionem immensi illius amoris, quo unigenitus ejus Filius semetipsum obtulit in ara Crucis.

2. Incipies Missam voce mediocriter alta, piè, distinctè, & non multum festinanter pronuciando verba, observando ceremonias temporis congruas, cum gravitate, devotione, & circumstantium ædificatione: uti in Rubricis Missalis annotatæ sunt.

Ad *Gloria in excelsis*, excitandus est affectus ad offerendum Deo Sacrificium laudis, ejusque gloriam promovendam.

Ad *Præfationem*, mens iterum sursum elevanda est ad novam intentionem, & offerendum Sacrificium Eucharisticum ardenti affectu gratitudinis, cum omnibus Angelis & Sanctis, in cælo & in terra.

Hic affectus in toto *Canone* continuandus est, cum attenta ejus lectione, non recitatione de memoria.

3. In primo *Memento*, præter tuas obligationes, varias poteris Domino commendare necessitates, per hebdomadam sequenti modo distributas,

Dominicâ, Summum Pontificem, omnes Ecclesiæ Carbo-

Ausde
Kin

Theo-
logia

D. IV
2. 8

Catholicæ, & præcipue hujus N. Diœcesis & Civitatis. Pastores ac Prælatos.

Die Luna, Omnes Principes Christianos: ut inter sese concordent, & Catholicam Religionem ardentè promovèant.

Die Martis, In particulari hujus Civitatis, aut loci Gubernatores & Magistratus; ut pacis ac justitiæ sint amatores.

Die Mercurii, Omnes in Christi vincè operarios; ut animarum salutè cum zelo & fructu constanter insistant.

Die Jovis, Omnes Ecclesiasticos Ordines; ut sancti sint, & aliis sese exemplares præbeant.

Die Veneris, Omnes peccatores, hæreticos, & infideles; ut convertantur ad Dominum.

Sabbatho, Omnes justos; ut in bono usque in finem perseverent.

4. Jamjam consecraturus hostiam, priusquam *Consecrationis* pronunties verba, brevi mentis suspitio intentionem consecrandi renovabis. Eodem affectu consecrabis & Calicem.

5. In actu *Adorationis*, peractâ jam Consecratione, Domino offeres toto corde in sacratissima Hostia præfenti, eosdem Adorationis actus, quibus illum in cœlo & in terra omnes Sancti, ac universa adorat Ecclesia. Idipsum toties facies, quoties aliquem adorationis exhibebis cultum, genuflexione, aut alio modo.

6. *Elevando* in altum sacratissimam Hostiam, forti fide & profunda humilitate ac reverentia, Patri aeterno illam offeres, atque unâ cum illa te ipsum, in perpetuum holocaustum, ad suam gloriam, commendando illi finem, ad quem applicatur Missæ Sacrificium.

Idem facies etiam in elevatione *Calicis*; illum offerendo magno affectu in tuorum delictorum remissionem, ac totius mundi salutem.

7. In secundo *Memento*, præter illos vita functos, pro quibus aliquo titulo obligatus es orare quotidie, commendare poteris Domino sequentes, per singulos iidem hebdomadæ dies assignatos.

Die Dominicâ, defunctos tuos parentes, consanguineos, & affines.

Die Luna, alios defunctos, à quibus aliquo modo beneficia tibi impensa sunt.

Die Martis, illos, qui quoquo modo, cum vivente, te offenderunt, vel persecuti fuerunt.

Die Mercurii, vitâ functos, quos tu quomodolibet offendisti, vel in illorum vita eos secutus es.

Die Jovis, defunctos, pro quibus ab aliis nullæ speciales funduntur preces.

Die Veneris, illos, qui diuturniore tempore in Purgatorio detinendi sunt.

Sabbatho, illas animas, quæ citius de purgantibus flammis educendæ sunt in cœlum.

8. Accepturus *Manu* Hostiam, mente illam Domino sacratissimæ ejus Matris offeres puritatem, quâ ab illa infans in ulnas exceptus fuit.

9. Sacrosanctam in Communionem accepturus Hostiam, paulisper subsistens, vivâ fide, Domino Jesu, in illâ verè præfenti, profundæ adorationis exhibebis actum, desiderando eum suscipere cum illa humilitate, charitate & sanctitate, quâ sacratissima ejus Genitrix eum in terra suscepit, & quâ illum omnes ejus susceperunt Electi, atque etiamnum sancta Catholica suscipit Ecclesia in supplementum summæ tuæ imperfectionis, & spiritualis paupertatis.

Accipiendo *Calicem*, similiter corde profundam pretiosissimo sanguini, pro tuis suo peccatis, exhibebis adorationem, supplicabisque ejus meritis & virtute tibi donari omnium offensarum Indulgentiam, & ardentem honoris, & animarum salutis zelum.

10. Si aliis sacram distribues Communionem, mentis oculos diriges ad immensam Unigeniti Filii Dei Charitatem & Humilitatem, quâ seipsum indifferenter omnibus; pro illorum salute dedit in cibum, & inter distribuendum, facris ejus Vulneribus, intimo cordis affectu, communicantium animas, & simul tuam commendabis.

Post Sacrum Actio Gratiarum, &c.

Primò, tanquam tuo Domino, vel Patri, vel Medico, &c. profundum adorationis actum exhibebis. Secundò, Gratiarum actionis affectum, pro tanto beneficio.

Tertio, Amoris actus ardentem.

Quartò, Contritionis tuorum delictorum.

Quintò, Oblationis tui ipsius, ac totius tuæ vitæ.

Sextò, Varias, hoc vel simili modo, effligitabis gratias.

ORATIO.

In qua supradicti Actus continentur.

Clementissime Domine Jesu Christe, unice Servator meus, toto & intimo corde te adoro; & pro tanto beneficio immensas gratias ago. Et quia omni dignus es amore, supra omnia te amo? & doleo, quod non, quantum mereris, te amaverim, nec amem. Et in locum hujus defectus, illas tibi offero adorationes, gratiarum actiones; & illos amoris, reverentiæ, & gratitudinis affectus, quibus te tua sacratissima complexa est Mater, & omnes Sancti ac servi tui unquam persolverunt, atque etiamnum in cœlo, unâ cum universa Ecclesia Catholica tua Sponsa, persolvunt. *Magnificat anima mea Dominum, &c.*

Doleo super omnia, mi Domine, quod quomodo-cunque te offenderim; & summopere displicet mihi, quod non tantum doleam, quantum tua Bonitas requirit & Majestas: deque tuæ sacratissimæ Passionis virtute, cunctarum offensarum summis deprecor veniam & remissionem. Offero cum eadem quoque me ipsum, omnesque quos exantlavi, & quos per omnem meam vitam exantlaturus sum labores, & quicquid sum perpeffurus, in satisfactionem & remissionem omnium meorum peccatorum, uti infinitæ tuæ Bonitati & Clementiæ confido, quod omnes mihi peccatis remittaris. Humiliter insuper precor, ut emendandi, & usque in finem in tuo sancto servitio perseverandi gratiam copiosam concedas, Amen.

DIE VENERIS

Praxis Brevis.

Horas Canonicas devotè recitandi.

Consideret attentè Sacerdos obligationem, quam habet debito modo, & devotione recitandi Horas Canonicas, juxta illud Decretum Innocentii III. in cap. *Volentes*, de celebratione Missarum. *Stritè inquit, precipimus in virtute obedientiæ, ut Divinum officium nocturnum pariter & diurnum, quantum eis Deus dederit, studiosè celebrent, & devotè.* Ubi non præcipitur tantum substantia Officii, quæ pridem in Ecclesia constituta

stituta fuit; sed præcipitur ipse modus studiosè & devotè recitandi, uti etiam *Cajetanus* accuratè advertit. Ad hoc sane quemlibet animæ suæ, & spiritualis lucri studiosum vehementer invitat & impellit consideratio præclara S. Hieronymi, in cap. *Non mediocriter*, de consec. dist. 1. *Melior est*, inquit, *quinque Psalmorum decantatio cum cordis puritate, serenitate, & spirituali alacritate, quam totius Psalterii modulatio, cum anxietate cordis, & distractione.*

Quod si habeas etiam curam animarum, pro quibus oportet Deo Preces offerre, considera te id optimè præstiturum per attentam, ac devotam recitationem divini Officii in conspectu Dei & totius Curie celestis, ad divinam opem & protectionem tibi, & tuo populo impetrandam, juxta documenta hic sequentia.

Itaque dum Horas recitas, omni studio conaberis Attentionem, devotionem, & intentionem actualem, aut minimum virtuales continuare, aut sæpius renovare, cum interna, externaque reverentia; memor divinas laudes legendas esse, aut canendas, non solum cum debita verborum prolatione, sed etiam cum seria memoriæ, intellectus, & voluntatis applicatione, & religiosa totius corporis compositione: juxta illud Psalmi 46. v. 7. *Psallite Deo nostro, psallite Regi nostro, psallite; quoniam Rex omnis terra Deus, psallite sapienter.* Ubi quater repetito verbo, *psallite*, insinuat psallendum Deo, quoad vocem, distinctè; quoad memoriam, attentè; quoad intellectum, intelligenter; quoad voluntatem, ardentè; & quoad habitum totius corporis, reverenter.

Hoc assequi conaberis. 1. Opportunum & sufficiens tempus singulis horis Canonicis, si extra chorum legas, tribuendo, juxta communem morem Ecclesie, & virorum timoratorum, quibuscum vivis, non præcipitando verba, nec mutilando, nec indecorè festinando. 2. Locum pietati tuæ magis congruum, & à strepitu, & interpellatione remotiorem, eligendo. 3. Decentem corporis situm adhibendo; videlicet, si vires ferant, alternatim genua flectendo, aut stando. 4. Oculorum evagationes, aliasque distractionum causas declinando. 5. Viva fide Deum præsentem, eique Beatorum choros laudes æternum concinentes crebro intuendo, cum affectu amoris, gratitudinis, zeli laudandi Deum, eique per omnia placendi. 6. Subinde memoriam renovando eorum, quæ Christus tali horâ fecit, vel passus est, cum similibus piorum affectuum, ac desideriorum, Christum redamandi, imitandi, ejus merita participandi, instauratione. 7. Renovando propositum attentionis, si distractionibus agiteris, maxime in initio & fine cujusque Psalmi: initio quidem desiderando & petendo affectum à Spiritu sancto intentum; in fine verò, ad *Gloria Patri*, ferventi affectu laudando sanctissimam Trinitatem, reverenter, attentè, devotè, cum omni possibili perfectione.

8. Ad certa verba sæpe occurrentia, quæ Deum, ejusque attributa, beneficia, opera denotant, conando elicere affectus congruos, admirationis, reverentiae, adorationis, timoris, spei, amoris, gratitudinis, laudis, congratulationis. Ad voces, *Nos, homines*, miseras humanas indicantes affectus humilitatis, contritionis, compassionis, & similes.

9. Ad sensum verborum, vel litteralem, vel spirituales attendendo, & affectus convenientes excitando. Ut in *Pater noster*, cum viva memoria præsentis Dei, filiali fiducia, reverentiâ, resignatione, & zelo gloriæ

Dei, petendo illa septem, juxta modos orandi supra insinuos. In *Ave Maria*, excitando desiderium laudandi B. Virginem benedicendi Christum, & impetrandi per ejus, Matrisque merita gratiam bene vivendi & moriendi.

In *Credo*, excitando fidem, spem, charitatem, gratitudinem, desideriumque participandi merita Christi: *Ad Domine labia mea, &c. Deus in adjutorium, &c.* recitando ea cum affectu fiducie in Deum per merita Christi, & diffidentie sui amoris, gratitudinis, zeli glorificandi Deum. In *Invitatorio*, omnes Choros Sanctorum, & suas potentias omnes ad Deum laudandum invitando.

Psalmi recitandi sunt eo affectu, quem verba præ se ferunt, & quidem, vel uno affectu præcipuo, e. c. contritionis, ut in Ps. 50. *Miserere*. Vel laudis, in Cantico *Benedicite*, & Ps. 145. 149. 150. Vel gratiarum actionis, ut in Ps. 102. 104. 105. 106. Vel affectu divini beneplaciti perfectè adimplendi in observatione divinarum præceptorum, consiliorum, inspirationum, ut in Ps. 118. & aliis, qui unum tantum præcipue affectum continent. Vel diversis affectibus recitando ceteros, qui miram affectuum varietatem suppeditant. Videlicet juxta D. August. in Ps. 30. timendo cum timet Propheta, amando cum amat, laudando cum laudat, plorando cum plorat, postulando cum postulat, nos humiliando, cum ipse se vilem agnoscit, gratias agendo pro beneficiis nobis spiritualiter collatis, quæ Israëlitis corporaliter collata referat.

Similiter Antiphonas, versus, lectiones, orationes recitando cum affectibus, desideris & suspiriis congruentibus. In fine, cum memoria brevitate vite, & desiderio beatæ mortis, orando pro defunctis ferventer, prout pro se alios orare optares, dum ad *Fidelium anima*, singulas horas concludis.

Post Officium.

I. **D**efectus minus voluntarios in recitatione Officii admittis quam primum expiare stude, recitando Orationem, quæ habetur apposita Breviario Romano *Sacrosanctæ & indivisibæ Trinitatis, &c.* & lucrando indulgentias in hunc finem concessas.

II. Offer tuum obsequium quantumvis imperfectum, in unionem orationum & meritorum Christi, B. Virginis, & Sanctorum, ad intentiones initio præfixas; idque vel immediatè sanctissimæ Trinitati, vel per Christum æterno Patri; vel primum B. Virgini, deinde Christo, & per hunc, Patri, hac vel simili formula juxta industrias quodvis opus bene peragendi.

O Maria Mater gratiæ, Mater Misericordiæ, respice oculo pietatis hoc exiguum servitutis meæ obsequium, quod mellis tui cordi tuo emendandum, perficiendum, & representandum dilecto Filio tuo offero, ad maximam ejus gloriam, amorem, beneplacitum, in gratiarum actionem æternam, & ad gratiam nobis impetrandam illi placendi perfectissimè in tempore & æternitate. Amen.

DIE SABBATHI.

Consideranda Exempla Divina Puncta in Sacerdotes indignè celebrantes.

Considera, sicut Corpus & Sanguis Christi in Sacrificio Missæ dignè accepta conferunt Sacerdoti; ingentia

Hande
Kin

Theo
logia

D. IV
2. 5

ingentia Dei dona, & gratiam, & vitam æternam, ut testatur ipse Christus, Joan. 6. *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus, &, Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.* Sic è contrariò indignè sumentis, cibus ille salutaris & cælestis convertitur in mortiferum animæ venenum.

Hinc accedentes ad hoc Sacrificium seriò monet Apostolus I. ad Cor. 11. *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat, qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit, non discernens Corpus Domini.* In quem Apostoli locum audi graviter monentem non me, sed Doctorem Sanctum, Thomam à Villa Nova, concione 3. de Sacram. altaris: *Reus, inquit, erit Corporis & Sanguinis Domini; ac si Christi effudisset Sanguinem. Quasunque enim blasphemias, quasunque irrisiones, quæcumque opprobria impississimi Judas corporaliter in Christum exercuerunt, has omnes spiritualiter repetit impius comestor. Filium Dei rursus in semetipso crucifigens, & ostentus habens.*

Quid igitur mirum, si Sacerdotes ad tremendum hoc Altaris Sacrificium indignè, aut irreverenter accedentes horrendis à Deo Suppliciiis, non tantum in futura, sed etiam in præfenti vita non raro puniantur? De his pauca ex multis exempla annotemus.

Primò. Narrat Palladius, dum quadam die inviseret Macarium Eremitam, se quandam ante ejus fores vidisse Sacerdotem, totum vulneribus saucium, cujus in capite ossa erant putrefacta: qui dum Macario suppliciter factus esset, ut suis orationibus vulnere suorum impetraret sanitatem; abnuvit Sanctus, asserens hanc illi à Deo missam infirmitatem, in correptionem & vindictam suæ sacrilegæ temeritatis, quæ ausus fuit celebrare Missam in fornicationis delicto. Nec unquam à Deo illi voluit impetrare sanitatem, quoadusque promitteret, se de cætero ad tremendum Altaris non accessurum Sacrificium. Quod cum se facturum, cum juramento promitteret, nec amplius omni vitæ suæ tempore peccaturum sponderet, intra paucos dies, S. Macarii precibus pristinae fuit restitutus sanitati. In vita S. Macarii cap. 2.

2. Refert item Thomas Cantipratanus in hunc modum sequens exemplum. Prope Villam, in qua natus fuit, Sacerdos lubricus & immundus fuit. Et olim quidem cum immundis mulieribus, panem illum legalem Sabbathi, edere non licebat. At infelix ille Presbyter hunc quotidie polluto ore sumebat. Et vide vindictam Dei. Os ejus circa nasum, & mentum, & lingua computruit, ita ut vix posset præ foetore ab amicissimis sustineri. Sed & alius in Gallia Sacerdos fuit, ut quondam puer adivi, cujus manus super Aram extensa, igne cælesti, usque ad cubitos combusta & consumpta fuerunt, Lib. 2. Apum. c. 40. part. 6.

3. Legitur in *Specul.* Exemplorum, quòd Sacerdos quidam secularis, dum quadam die Missam celebraret, alius ei assistens, vidit in Patena tempore sumptionis, non speciem panis, sed infantis. Quem cum Sacerdos levaret, ut sumeret; cepit infantulus ille faciem avertere, & ne sumi posset, manibus & pedibus reluctari: & non semel vir ille devotus hoc vidit, sed sæpius. Cui idem Sacerdos quâdam vice dixit inter cætera: Quoties sumo Corpus Christi, cum tanta difficultate sumo, ut mirari non sufficiam. Cui ille: Confulo, ut vitam corrigas: nam hoc, & hoc ego te, vidi. Quod audiens Sacerdos, vitam mutavit, emendationemque proposuit. Et cum postea celebraret, visus est ille infans ab illo viro devo-

to, junctis manibus & pedibus, cum summa velocitate, illabi in os Sacerdotis, *Dist. 9. Exempl. 190.*

4. Narratur & aliud hoc modo. Fuit quidam Sacerdos, majorem carni, quam spiritui curam impendens. Is dum vice quadam honestos viros, faminaeque ad convivium invitasset; iussit servum (cui hoc ex officio incumbere) pisces non vili pretio coemptos igni elixandos apponere, atque hujusmodi cura distractus ad celebranda divina mysteria, ipsis etiam Angelicis humoris formidanda. mente vagus, corde aridus, cum a dispersus, rapido cepit cursu properare. Cumque jam in medio Sacrificio consisteret, sollicita mente cepit, & importunis curis turbari, ne forte prædicti pisces, aut plus, aut minus debito, sale injecto condirentur. Verum, cum ille Sacerdos se ab hujusmodi & tali horâ indecentibus cogitationibus non cohiberet; Ecce tibi Dæmon, terrâ quadam fuligine tectus, subito adfuit, & raptum cacabum è mediis flammis, una cum piscibus, secum detulit ad Altare. O Coce, inquit, non Presbyter, cur fatuis curis in diversa distraheris? Ecce pisces hic sunt, ecce sal; (vas enim sale plenum exhibuit,) injice quantum libuerit, & vel de cætero sacris Altaribus attentior factus assiste: Atque ita irrisâ Presbyteri superflua curâ, onera quæ portavit, suo loco restituit. *Dist. 10. Exemplo 28.*

5. Si in veteri lege Oza Sacerdos, quia indignè attigerat Arcam Domini, repentina correptus est morte: quanto amplius timendum illis, à talibus castigationibus, qui non solum tangunt, verum etiam intra sua immunda pectora tremendum Filii Dei Corpus & Sanguinem recipiunt. Judas quando in ultima Corna indignè Corpus Domini accepit, statim in illum intravit Satanus, eumque in prodicionem & desperationem, & demum in flammam æternam præcipitavit.

Ex quibus exemplis clarè liquet, Sacerdotes, qui indignè divinum accipiunt Sacramentum, à Deo gravibus subijci infirmitatibus, subitaneâ discedere morte, variè divexari à Diabolo, facile in enormia labi peccata, & tandem infusta morte vitam finire.

O quam tremendum est Sacerdotem, qui tanta præcæteris beneficia à Deo in hoc Sacramento quotidie accepit, comparere coram Christo severo Judice, postquam Statum tam sanctum peccando maculavit, aut officii sui functiones sacras, erga Deum & proximum, debita cura & pietate non perfolvit. Idque tanto majori cum dolore atque opprobrio, quanto plura habuit Sacerdos in suo statu salutis auxilia, quibus poterat sibi, & aliis suæ curæ commissis, æternam felicitatem comparare.

NOTANDA.

Pro Materia aliarum Meditationum.

Alia Meditationes eodem modo poterunt ab ipso Sacerdote formari, quibus assidue, matutino tempore, per horam, vel saltem mediam, spiritum in se pietatis excitet ac conservet: Ad hoc ut præsto sit ad manum oportuna Materia, notanda sunt sequentia.

Primò, poterit ex hoc Libro desumere aliquot idoneas meditationes: De virtute Fidei, Spei & Charitatis, ex Motivis & affectibus, quæ deducuntur supra, in Praxi assistendi agris ac moribundis p. 116. & sequent. Item, de motivis ad peccati detestationem, & de remediis contra singula peccata in particulari hic infra p. 122. Denique ex toto Apparatu, sup. part. 2. p. 7. & c. poterit sibi seligere, & formare Meditationes de.

de Virtutibus aut Vitiis, quæ ibi per exempla ac similitudines proponuntur.

Secundo, Ex ipso Breviario fieri possunt meditationes, de Lectionibus quæ concernunt mysteria vite, aut Passionis Christi. Vel de aliquo insigniori Psalmo qui piæ affectum & devotionem excitet: ut de Psalmo, Misereere, pro affectu pœnitentiæ: de Psalmo, Benedic anima mea Dominum, pro affectu Gratiitudinis, & sic de cæteris: singulis scilicet Psalmi versibus cum atenta sensus consideratione inharendo.

Tertio, Formando meditationem, de vita Sancti eo die occurrentis, ex tribus Lectionibus, quæ de eo in Breviario assignantur. Observando modum meditando in initio traditum, singula puncta & virtutes attentè considerando, piæ affectus & desideria eliciendo, firmam imitationis proposita concipiendo, & Deo, ac Sanctis per pia colloquia & affectus abbarendo, & quam parum inanes hominum fabulas & colloquia affectaret, qui semel in meditatione sancti serio gustaret & videret, quam suavis est Dominus.

NOTA. Post hæc consideravi præcedentibus Instructionibus per omnia conforme, Schema vite Pastoralis, in cultissima Diœcesi Antuerpiana vulgatum, & omnibus ubique, in illo munere commodissimum tam obligationis, quam perfectionis compendium.

SCHEMA VITÆ PASTORALIS.

Prout extat impressum in calce Ordinationum Diœcesis Antuerpiana.

AD salutem gregis multum valet vita & diligentia Pastoris, unde Exodi decimo nono dicitur, *Sacerdotes qui accedunt ad Dominum sanctificentur: nihil enim est, quod alios magis ad pietatem & Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita & exemplum, qui se Divino ministerio dedicaverunt.* Trid. sess. 23. c. 1.

Vita Pastoris duplex est, *privata, & publica.* Diligentia etiam duplex, nimirum *in spiritualibus, & corporalibus.*

Vita *Privata* Pastoris consistit, Primò: In frequentatione Sacramentorum, ut quotidie (si dispositio corporis & animæ permittat) Missam celebret: & ut singulis saltem septimanis confiteatur.

2. Item in oratione *Mentali*, ut manè & vesperi habeat horam huic assignatam: Et *Vocali* ex obligatione, ut debite Horas suas legat, vel devotione, ut Rosarium, Litanias, Psalmos Pœnitentiales, &c. adjungat.

3. Item in recollectione *spirituali*: Singulis annis per aliquot saltem dies, ex directione Viri alicujus intelligentis: Singulis diebus manè, proponendo vitare omnes, & magis noxias peccandi occasiones, & offerendo omnia illo die agenda, vel sustinenda ad honorem Dei, & salutem proximi: Similiter vesperi, examinando conscientiam, tum generaliter, tum particulariter circa aliqua peccata: Ac etiam interdum, Per orationes jaculatorias ad pulsus horæ, & aliàs sæpè: Per actus contritionis & dilectionis Dei super omnia: Et per resignationem propriæ Voluntatis in Divinam.

4. Item in mortificatione Interiori passionum, nimirum sollicitudinis, curiositatis, ac affectionis circa

cupiditatem rerum temporalium, vel appetitum propriæ æstimationis & honoris: Similiter in mortificatione exteriori subtrahendo aliqua licita de cibo, potu, & aliis commoditatibus corporis, ac de visu & usu alienorum sensuum: Et exercendo aliquos Pœnitentiæ ritus.

5. Item in lectione Libri Spiritualis, Vitæ Sanctiorum vel Sacræ Scripturæ, quam nullo die omittat per mediam saltem circiter horam.

6. Item in studio Casuum Conscientiæ, Instructionum Pastoralium, vel sacræ Historiæ, tempore à reliquis vacuo.

7. Item in Familiæ administratione, quæ sit, honesta, frugalis, nitida & ordinata.

Vita *Publica Pastoris*, Requirit, ut abstineat à Potu, Tabernis, Lusu, Contentione, Litibus, Præsumptione, & Sæcularibus negotiis: insuper, ut habeat

1. Zelum animarum, ita ut vultum peccatoris agnoscat, Morbidos diligenter curet, Et discipulos fortiter corripiat.

2. Amorem Parochianorum, difficultates componendo, necessitates sublevando, & infirmos consolando.

3. Conversationem exemplarem, raram cum feminis, circumspectam cum omnibus, gravem sine motu, & affabilem sine levitate.

Salus Populi etiam pendet à Pastoris Diligentia: Nempè in *Spiritualibus*: deinde in *Temporalibus*.

In *Spiritualibus*, Ut pote, 1. In Sacramentis & Sacramentalibus ministrandis; Cum promptitudine nocte & die; cum sanctitate, conscientia mundâ, Intentione purâ, præparatione debita & Charitate affectuosa; & cum decore juxta ritus præscriptos, animo sedato, vultu composito, voce intelligibili, & pronuntiatione distinctâ.

2. In Sacramentis & Sacramentalibus conservandis cum munditie, nitore & splendore, juxta præscriptum Ritualis.

3. In Officio Divino, ut fiat horis statutis, cum ornatu decenti, cum exactis ceremoniis, & cum devotione ædificativa.

4. In Catechismo, ut nunquam omittatur, servetur apta methodus, alliciantur pueri præmio & apparatus; & ut Parentes & Magistratus invitentur.

5. In Concione, quâ Rudiores instruat in necessariis ad salutem; Sit ad captum populi, quæ doceat peccata fugere, & virtutes sectari.

In *Temporalibus*, Ut Fabricæ, Mensæ pauperum, & piarum Foundationum proventus, non alienentur, verum debite elocentur, diligenter conserventur, bene impendantur, in computum deducantur, idque juxta Decreta & ordinata Diœcesis nostræ.

2. Ut sui Pastoratus Domus sacra recta conserventur, Fundi vel Decimæ ex præscripto administrantur, & Jura recipiantur non ultra taxam.

Sententias selectissimas de Pastoralis officii singulari Dignitate, & obligatione vid supra p. 244.

